

Ezen lapok minden héten négyyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár fél évre Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., horitékban 6 ft., postán horitékban 6 ft. cz. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábrésorát 5 (öt) ez. kr. fizetetik.

Kedden

342.

Február 24. 1846.

Előfizethetnek nyoma-hadótartalban, hatvani utca Horváth-házban 4881k szám alatt fél évre, és minden királyi postahivatalnál. — Az austriai birodalomban s külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendeltesethetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Halálkozás. Szokjunk el némi öröklött balfogalmaktól. Igazolás és utbaigazítás a pest-szegedi csatorna ügyében. (Folytatás.) Kerületek, megyék és városok. Tisztújítás Jászunszában. Kassa város tisztújítása. Takarékpénztár Sopronban. Czafolat Trensinből. Budapesti hírhír. Nyilatkozat a „Nemz. Kör” számos tagjai által adott tánczvilág-választmányához intézett „egy-két szóra.” Külföld. Nagybritánia. Franciaország. Schweiz. Mexiko. Keletindia. Hivatalos és magánhirdetések. Lotériákban húzott számok. Nemz. színházi játékrend. Gabonár. Statuspapírok és részvények árkelete. Dunavízjárás.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

HALÁLÓZÁS. Diósgyőr korona-uradalmi mérnök Dombó István f. hó 14-ken 64 éves korában szenderült jobb életre. Harminczhét évi hű szolgálata mellett, lankadatlan munkásság, szelidséggel párosult szilárdság jellemzők e köztiszteletű hazafit. — Beke halmvainak!

D (Szokjunk el némi öröklött balfogalmaktól.) Mi azt hitük mindig, hogy alkotmányi dolgokban senkitől sem lehet annyit tanulni, mint az angoloktól. Azonban nem abban keressük ezen tanulási alkalmakat, miben a „néhai” Pesti Hírlap *) szerette volna keresgélni, ha több ideje maradt volna hozzá, hogy t. i. utánozzuk vaktában, a mit ott látunk, s plántáljunk onnét ide által szerkeszteteket, melyeknek itt gyökerek nincsen, s mire sem elkészített földdel, sem eltétet nedvvel nem bírnak. Nem igen tudunk rá példát, hogy az illy eljárásnak nemzet valaha hasznát vette volna. Mit szerintünk az angoloktól tanulni lehet, egészen másban áll, s áll többek közt abban, hogy ott a kormány, a különböző pártok s az egyének mindnyájan egyirányt készek okulni mindenben, mi körülöttök történik, s hajlandók magokat a tények által taníttatni. Azon sok nagyszerű látvány, mely elterül szemünk előtt, ha Angliára pillantunk, jobbra nem egyéb, mint az elmék ezen szerkesztés dispozióinak következtése. És ez oka, hogy a nagy politika, mely az álladalm legfőbb állandó érdekeit soha szem elől téveszteni nem tudja, sehol másutt nem látott ki magának annyi diadalokat s olly túlsúlyt a kis politika felett, mely a pillanat követeléseivel s az érdektörésekkel szokott bibelődni, mint itt. Azon nagyszerű intézkedések, melyeket sir Robert Peel a parlament elibe terjesztett, kétségkívül roppant fontosságúak, de azért igen jól mondhatta minap az öreg Wellington hg a lordok házában, hogy midőn lord John Russellnek nem sikerült volt whigminisiteriumot alkotni, nem az volt a kérdés: a királyné ez vagy amaz alattvalója miképp gondolkodik a gabonátörvényekről vagy más tárgyról, hanem az: miképp lehessen a királynének bizodalmit bíró kormányt, mely által uralkodhassék, szerezni, s őt így képessé tenni, hogy a parlamentet összehívassa. A dolog ilyen felfogása oda látszik mutatni, miszerint azon, e lapban gyakran előfordult tétel, miképp minden álladalmnak legfőbb és legelső szüksége abban áll, hogy kormányoztassék, nincs a levegőből lekapva.

Nekünk magyaroknak sok öröklött fogalomtól el, és sok ujhoz hozzá kell szoknunk, ha magunkat jelen helyzetünkben tájékozni akarjuk. Ugy tartjuk, nem vagyunk szerénytelenek ohajtásainkban, ha azt, mit minapirtunknak is sok tekintetben föladásai közé sorozunk, kívánjuk az ellenzékétől is. Illyen öröklött fogalom az, hogy az olly nagyszerű reformot, millyenre nekünk szükségünk van, ellenzéki többséggel, az eddigi módon, alulról megindítva és formulázva, ügyes taktikával kimesterkélt concessiók útján keresztül lehet vinni, azalatt míg a kormány, minden néven nevezendő felsőbbbbségnek s velök a törvényeknek is tekintélye mindinkább súlyed, s hogy végeredményben az illy uton kivitt reform, daczára a felbőkiének, mégis a szabadság és rend egyesítésének, meg a belőlök folyó közjólét megalapításának problémáját fogja megoldani. Ugy látszik mindenből, hogy ezen öröklött eszmébe az ellenzék magát tökéletesen belé petrificálta, s attól szabadulni nem tudván, mert látja, hogy a dolgok más, az eddigittől különböző fordulatot venni indulnak, már most javeszkél, maga a reform lehetősége felett akar kétségbe esni, az alkotmányt hirdeti veszélyeztetnek, s a türés szükségét mint erényt kezdi emlegetni, mintha olly valami volna készülöben, minek békés elszenvedéséhez magasb indokokból, valamely rémületes önmegtagadás lenne szükséges. Pedig a mennyi az indok s reá épített következtetés, annyi a tévedés mind ezekben.

Attól függ itt minden, hogy mit nevez valaki reformnak, mit alkotmányosságnak, és micsoda fogalma van a türésről. A mi bennünket illet, mi a reformtól előlegesen azt kívánjuk, hogy jobbá tegye az állapotot, mint az volt, mely eddig létezett. Amde miben fekszik a biztonság, hogy az új állapot jobb lesz a réginnél? Fekszik abban, hogy a reform azon okokat, melyek miatt a régi állapot rossz volt, megszüntesse. Amde mi volt egyegy legfőbb oka, a régi állapot rossz voltának? Nem más mint a kormány, az alkotmányosság mindkét alkotmányos minemiségében, a mennyiben tudnillik része a törvényhozásnak s gyakorlója a végrehajtó hatalomnak. Minden olly előlépés tehát a reformi tere, mely

*) A Pesti Hírlap eleveben három korszakot lehet megkülönböztetni. Nevezük „hajdaninak” azt, mikor K. L. szerkeszté. A „néhai” cím azert látszik jól illeni a centralizálgató korszakra, mert ennek irányát ma már meghaladottnak tekintethet. Ezek után a mostani korszak marad fen, melyet tehát „mostani”-nak nevezhetni. — D.

olly ténynek kíséretében történik, mely ezen erélytelenség folytatását újra bizonyítja, ha egy oldalról javít is valamit, de más oldalról a létesített célzott új állapotot jobb voltának biztosítékától fosztja meg, és így ront. Illyen tény pedig az, ha a kormány úgy szólván feladja alkotmányos állását s ellenzékre bizza a reformi kérdések formulázását, mert ez által vagy az bizonyítatik, hogy nem fogja fel alkotmányos rendeltetését, vagy az, hogy nincs magával tisztában az iránt, miképp kelléssek annak megfelelnie. Amde mindkettő ollyan szerencsétlenség, mely mellett a réginnél jobb állapotot gondolni sem lehet. Mindenkinék meglehet utját mutatni, csak annak nem, ki maga sem tudja hova akar eljutni. És ez oka, miért azon változtatások, melyeket eddig reformi tere teltünk, nem vezettek nagyobb rendhez és több szabadsághoz, hanem a létező rossz állapotot vagy positive súlyosították, vagy legalább meg nem másolva fenhagyták. Hagyjuk magunkat a tények által taníttatni, s nem fogjuk eltagadhatni, miszerint az ellenzék merőben esalatozik, ha azt hiszi, hogy azon reformot, melyet ő legjobban szándékából annak tart, keresztül lehet vinni az eddigi módon, kimesterkélt concessiók útján, ellenzéki többséggel, úgy hogy annak végeredménye, a rend és szabadság egyesítésének s az ezebből folyó anyagi és szellemi közjólét megalapításának megoldott problémája legyen. A mi ezen uton kivihető, annak végeredménye nem lehet egyéb, mint a lehető legnagyobb confusio, melyről nincs halandó ki megmondhassa, hogy hol fog megállapodni, vagy hova fog vezetni. Alkotmányos szabadság nem létezhetik rendnélkül. Mi magyarok nem akarunk rendet alkotmányos szabadság nélkül, nem kívánunk anyagi jólétet szellemi súlyedés mellett, de nem akarhatunk négyezer tizenöt tizenhat kisköszorozni, és így nem várhatjuk, hogy mialatt a rend minden biztosítékai dugába dőlnek, alkotmányos szabadság fog tartósan felvirulhatni. És ezt nem azért említtük, mintha az illyen érintett elkerülhetlen zavarnak felelősségét az ellenzékre akarnók hárítani, mert igen megértjük, hogy ha más nem mozog, ő bona fide azt hiszi, miszerint neki mégis mozogni kell, hanem csak annak kitérítése végett mondjuk, miszerint belássa az olvasó, hogy ha valamely teher megmozdításáról van szó, az eredmény annál valószínűbb, minél nagyobb erő alkalmaztatik a kitérítő célra. Eddig az ellenzék maga húzta a reform szekerét, a kormány pedig nézte, vagy legfőbb az mondta, jó lesz biz az, ha huzzátok. Már kérdjük: ha most a kormány nem nézi, hanem maga húzza az egyszersmind azt mondja mindnyájunknak: jertek huzzátok velem! együtt, ugyan valószínű-e, hogy a szeker nem fog mozdulni? Amde ha ezen szekerhuzásra elhatározza magát a kormány, ez tagadhatlanul bizonyítja, miszerint tisztába jött magával az iránt, hogy hova akarja a reformi szekeret eljuttatni, s ebben fekszik a biztosíték, hogy bona fide alkalmazni is fogja az erőt, mely a szeker megmozdításához szükséges, és ebben fekszik egyszersmind a lehető legnagyobb alkotmányi előlépés.

Hasonló tévedésekbe bonyolítva tart nálunk sok hazafit azon öröklött fogalom, melyet abnormis állapotaink következtében az alkotmányosságról képzett magának. Van sok ember hazánkban, ki bona fide azt hiszi, hogy annál inkább biztosítva van az alkotmány és a reform, minél több az ellenzéki követ az alsó táblánál, minél tulzóbb szeltemben, minél nagyobb számmal dolgoznak ki codexekek a kerületi választmányok, minél szaporábban fogadja el azokat a tekintetes nemes vármegyék ellenzéki túlnyomó-ság alá hajlott többsége, s ennek folytán a kerületi ülés s egy maradjon kíséretében, a karok és rendek táblája. Pedig ha a tények által taníttatni magunkat nem akaránk egyszerűen már vonakodni, be kellene látunk, hogy ezzel még semmi sines biztosítva egyéb, mint az eredmények meddősége, az izenetek és operatumok sokasága, és azon könyvnyomdának, mely mind ezeket nyomtatja, kifogyhatlan foglalatossága. Az alkotmányosság nem egyéb mint resultátuma az alkotmány életének. Ha ezen élet functiói nem szülnék eredményeket, az alkotmányosság csak holt betű, és nem eleven organismus. Holott ha a kormány formulázta a reform kérdéseket — a mit eredményesen csak úgy tehet, ha többségre számíthat, többségre pedig csak úgy számíthat, ha formulázta — minden illy egyes cselekvésnek alkalmával fungál az alkotmány, életének jeleit adja, mert eredményekhez vezet, mind inkább azonosul vele a kormány, mert benne mozog, és általa hat. Mit használ az országnak az 1791. 12. mely azt mondja, hogy a törvényhozó hatalom a királyt és országot közösen illeti és dietin kívül nem gyakorolhatatik, ha a dolgok abnormis állása miatt, ezen hatalmát dietin sem tudja gyakorolni? Mi biztosítja tehát inkább az alkotmányosságot: ellenzéki többség-e? — mely egyértelmű a holt alkotmányossággal azaz vagy csekély eredményekkel, vagy kormányi erélytelenséggel, és így egy jobb állapot biztosítékainak hiányával — vagy pedig ellenzéki kisebbség? mely ismét csak kormányi erélytelenségnek, alkotmánytalan azonosulásnak, és azon ténynek, miszerint a reformi kérdéseket ő formulázta, lehet következtése.

A türésről az egyéniségek különbözéséhez képest, igen különbözők lehetnek a fogalmak, jörmest elismerjük. Azonban azt hisszük, mindenekelőtt az iránt kell tisztába jönni, hogy kin van tehát a türés sora, a hazán-e vagy egyes személyeken s pártokon? Mi különösen az ellenzékét illeti, nem vizsgáljuk, fel van-e jogosítva épen a türésről beszélni, miután övé volt eddig a hatalom, az ország, és a dicsőség,

ellenben a haza sokáig türté és békével, hogy dolgai nem mentek előre, hogy a bonyodalmak nőttön nőttek, hogy olly módok segélyével és olly utak, melyek célhoz nem is vezethettek, történtek irányában a legkülönböféle experimentumok, s nem zúgolódott. Már most alkalmasint itt az ideje, hogy az eddigi orvosok is túljék, miszerint collegáik, kiknek csak olly joguk van a gyógyításhoz, megunták a sok experimentumot, és előlépnek, és más orvosszereket akar-nak alkalmazni, és pedig egy olly patikából veszik azokat, mellyel az eddigi orvosok nem rendelkezettek, de melly az alkotmányos gyógytannal tökéletesen egyezik, s mellynek felkészítéséhez mindenki járulhat. Igaz, hogy ha sikerül ezen igyekezet, csökkenni fog az eddigi orvosok hitelé és tekintélye, nem fogja őket senki többé az universalis medicina egyedüli birtokosainak tartani. Azonban magokon kívül, alkalmasint eddig sem tartotta őket senki büvészeknek. Ennek türéséhez azonban semmi rémületes önmegtagadás nem kívántatik, mert nem az a cél: meghatározni, hogy ez vagy amaz orvos-e genialisabb és ügyesebb, hanem az: hogy meggyógyuljon a beteg, kinek bizony mindegy, ki gyógyítja meg, csak érezze egyszer már, hogy meg van nyerve egészsége. Hálája bizonyosan ki fog terjedni nemcsak orvosaira, hanem azokra is, kik az orvosszerek készítéséhez, beadásához járultak, és jó eredményeket bármilyen módon elősegítettek. Ezen hálát túrni igen könnyű, s mi hozzá szükséges, azt épen nem önmegtagadásnak nevezik a szótárak.

Az öröklött fogalmak során ezek azok körülbelül, melylyektől el kell szoknunk; hátra van még némi mondani való az iránt, mivel meg kellene barátkoznunk — de ezt, hogy ma ne legyünk túl a rendin hosszasak, el kell kissé halasztanunk.

(Igazolás és utbaigazítás a „Hetilap” múlt évi 66—73ik számaiban a pest-szegedi csatorna ügyében keletkezett vitáhozok felett köztölt észrevételekre. (Folytatás.) S most még a „meddő” szakbeli tudósok iránt kívánom felvilágosítani M. urat. Legelőbb is tudnunk kell, kiket értek azon szó értelmezése alatt. En a theoriat elvontnak (abstract) és alkalmazottnak (applicata) tartom. Meddő szakbeliek alatt értem az ollyakat, kik szünetlen elvont, természetlen, gyümölestelen theoriatokkal magokat elcsigázzák; kik ábránd hypothesisokba szerkesztésnek, s magokat a tárgyak valódi állásába, s az azokat övedző körülmények természetébe négy falaik közt begondolni soha nem tudják, nem is akarják; kik a cselekvés terén minden tervezetet a mathesis lapjaiból kívánják kicsikarni, s felelik, hogy a tervezet s az abban alkotandó építmények szerkezete egyedül csak a gyakorlati talentumnak lehet szüleménye, s tervezőnél a megfoganszott tervezetben a mathesis a kitérítő célhoz csak mint biztosabb vezető tekinthető; kik a cselekvés mezején működő szakbelieket, ha velök transcendentális meddő eszmék fonalán versenyt futni nem akarnak, empirikusoknak keresztelik, s tudván azt, hogy a nagy universumban illyekre is szükség van, őket szóba sem hoznám, esendes magányukban sajátos álmaikból fel nem zavarnám — mert saját körükben tisztelem őket is — ha a vállalkozat terén, mellyre kilépni nem bátorokdnak, néha néha előforduló nevezetesebb tárgyakban főszereplés igénylése mellett elvont eszméikkel nem egyelednének. A meddő vagy is túlzott szakbeli tudósok alatt értem azokat, kikről b. Pechmann is emlékezik: „Auf diesem Wege wird er am sichersten die Grenzen der Anwendbarkeit der Mathematik auf den Wasserbau kennen lernen, und sich vor dem Irrwege bewahren, auf welchem so mancher Theoretiker dieses Faches gewandelt ist, dessen tief gelehrte Werke nie von irgend einem praktischen Nutzen für die Wasserbaukunst sein können, und diese vielleicht in ihrem Fortschreiten mehr gehemmt als gefördert haben.” Ide számitom például, kik a kör négyesegítéséről elmélkednek; kik képzetes mennyiségekkel azt is kívánják, s magok is kiszámítani tudják: hány köb láb víz fog leetni bizonyos folyónak viznemző vidékén egy eső után; kik elvont eszméikből veríték közt kiszajtott javaslataikban a Duna folyam sodrát egy lineának, s pedig talán matematikainak lenni képzelik, holott felelik, hogy az a valóságban 10 önel is szélesebb; kik előlegesen azt is tudják, pedig nagy pontossággal kiszámítani: egy dunai vagy tiszai átmetszésen hány köbláb víz fog lefolyni, míg az átmetszés szabatos (normalis) szélességét elérendi, s így hány köbláb víz fog egy köbláb földet elsepreni, kik azt hangoztatják, mint látszik M. ur is: hogy a Tiszát sem átmetszéssel, sem töltésekkel, sem sarkantyúzással sá mik folyóinkat inkább csak ingerlik és nagyobb zürzavarba hozzák; hanem azon új rendszer szerint szükséges szabályoznunk — habár a tiszai birtokosok inyre nem volna is — miszerint az ugoesai és marmarosi iszappal előttök tudva lévő rendkívüli módon a Tisza hoztjai felöntessenek, s ennek folytában azt is tudják kiszámítani: hány év mulva fognak felmagasítani a csongrádi és torontáli tiszai laposok, s így mikor fognak azok a Tisza árjaitól menekedni, magától értvén, hogy a Tisza fenekét bizonyos bűbajos erőttől fixirozottnak tartják. Száz meg száz illyeseket felhozhatnánk, de félek, hogy elürömlöm magam, s ismét vesztés leszek kegyed utelő szék előtt. Mindezekre nézve azoknak, kik a tudósok ezen nem közö számlálják és sértve látják magokat, midőn őket a duna-tiszai csatorna terve bírálásában nem tökéletes competens bíráknak tartom, csak annyit felelhetek: tehát számítsák ki, mennyiben lehetnek felhozott kompetensek, s ezen theorema megfejtése után a corollariumot megirandom.

Az alkalmazott teóriát, valamint magának a praxisnak teóriáját is feltétlenül szükségesnek tartom mindenkinek, ki a gyakorlati téren előbbre kíván haladni, s azon minden műteteit nem a vakvéletlenre bízva, hanem okszerűen s a szükséghez képest számítélel alapítva ohajtja intézni. Hogy a gyakorlati téren maradjak, például hozom fel a többi közt következő fontos kérdés megfontolását: „Tisza folyónk, szabályozása után bizonyos idő alatt mennyivel lesz képes több vizet megemészteni, mint jelen rendezetlen állapotában, azaz: a szabályozás tervezetéhez képest, milly arányban fog állani Tiszánál a vízemésztés a jelen és jövőendő állapot közt. Illy alkalmazott teoretikai megfontolásoknak magam is barátja vagyok, s az illy teoretikusokat méltóképp üdvözölöm, de őket is a gyakorlat terén csak úgy üdvözölhetem, ha üdvözölhetőkre azon terre kiszállanak.

Ezek után midőn azt állítom: hogy a kérdéses csatorna bírálatában tökéletes kompetens bíráknak oly tekintélyeket lehet elismernünk, kik nagy térségek kiszáritása s folyók szabályozása körül a vízerejét küsmerni megtanulták, ezt igen okszerűen mondom; mert a duna-tisza csatorna munkája azokhoz legrokonabb nemű, mivel nagy térségek kiszáritásánál a szivárgó vizek által a munkához férhetőben okozott akadály csak a czélszerűen használt kúvetokkal (szivárgó árkokkal) s vezérárkokkal győzhető le, mit nem könyvekből, nem integralis és differenciális calculusokból, hanem egyedül a külső foglalkozás terén tanulhatni meg. A nagyobb száritásoknál lehet egyedül a kúvetozási rendszert nagyban használni tanulni, s ép arra leendő szükség a duna-tiszai csatornánál, mert itt is tömérdek lézen a szivárgó víz, és mert maga ezen csatorna is, némileg nagy térségek száritó csatornájának tekinthető. A száritásoknál tehát, ha nem is a vízerejét, minthogy azoknál nagyobb esettel ritkán rendelkezhetik a mérnök — bátor a derivatívával kapcsolott exsiccitiónál gyakorolta azt is — legalább a vízzel miképeni bánást és kezelést tanulhatni meg; mert a legnagyobb térségek lecsapolásánál is főfeladat: hogy a munkások mindenkor szárazban dolgozzanak, s vízben csak kúvetokat áshatnak. Minthogy pedig folyók szabályozásánál az előforduló külön munkák neméhez képest lehetetlen nem tapasztalni, miképp gyakran egy új mederbe szorított folyó, medrének vezérárka által czélszerűen összpontosított eréjével mennyire képes új ágya völgyeletét bizonyos idő alatt kitágítani, s innen lehetetlen a gondolkodó és kombináló vízmérnöknek a meder földje neméhez, a víz esetéhez képest, ép a természet törvényén alapuló fölveket s rendszabályokat ki nem vonnia, mellyek folyók szabályozásánál neki mindenkor zsinórmértékül szolgálhatnak. S ép innen fejthető meg nem ritkán tapasztalható azon sajnos körülmény, miszerint a szabályozó mérnök a föld nemét, és a víz erejét, esetéhez s tömegéhez képest, más szóval a természet törvényeit nem ismerve, s az egész szabályozást csak egyenes árkok húzásában alapulni gondolván, több nagyobb kiterjedésű völgyeinkben, mellyekben szabályozás előtt az anyapatak vagy folyó csekélyebb mérésű ágyban kanyargósan húzódtott lefelé, szabályozás után néhány évek mulva iszonyu mélységű és szélességű új medrek keletkeztek, mellyek után lehúzódnak a földaljak felső ereiben letezett szivárgó vizek, s ezáltal az egész völgy annyira kiszárad, hogy termékenysége nézve hátrább áll rendezetlen állapotánál. Tehát csak ezeknél fogva állítottam én, hogy a kérdéses csatorna terve bírálatában tökéletes kompetens bíró csak az lehet, ki nagy száritások s egyetemen nagy folyók szabályozása körül működött, s ezekre nézve most is azt hangoztatom: hogy egyedül nagyobb térségek lecsapolásánál, és folyók szabályozásánál tapasztalt elvek s kivont rendszabályok után lehet azon elveket is tökéletesen megítélnünk, mellyek fonalán B. ur duna-tiszai csatorna tervét végrehajtani ajánlkozik. A mondottak irányában elenyésznek M. urnak az állóvizet a Duna vízéhez hasonlító üres okoskodásából eredményezni kívánt ellenvetései.

S mind ezeknél fogva látnivaló, hogy híradói értekezésekből csak M. ur pártos ügyessége sajtolhatta ki azon hamis következtetéseket, mellyekkel ellenem fordul, és mellyekkel aláírásja egész értekezését. Rám fogja M. ur, mintha én a műtudományok alapveit s a természet törvényeit minden lépten-nyomon változhatónak állítanám; mintha én a csatorna-ásást a mérnöki tudományok non plus ultrájának tartanám; mintha én a mérnöki tudományt a csatornák mennyiségéből ölszámra ítélném; mintha én a triangulátorokat és szakbéli tudósokat az ásást vezető hajduk és az ásást eszközölő napszamosoknál alább helyezném. Előre becsátott tájékozásom után kérdelem egész őszinteséggel M. urat s felhívom a részrehajlatlan olvasót, minő logikával s hogyan betűzhette ki mindezeket híradói értekezéseimből? Hiszen ép B. ur elve — miszerint a kérdéses csatorna végrehajtásáért moraliter is jót áll polgári állásával és becsületével, mi neki érdemeket aratott pályáján legnagyobb kincse — egy a tudomány azon alapveit közül, melly a figyelmes vizsgáló naponta tapasztalhatja, hogy a természet törvénye szerint a vizek munkálata függ tömegétől és esetétől, mellynek csálhatlan valóságát száz meg száz példával erősíthetném, melly példákban pedig lehetetlen, mint már fentebb is említém, külön elveket s kalauzul szolgáló rendszabályokat, mellyekről hiszem rövid idő mulva terjedelmesebben értekezendek, ki nem vonunk. A duna-tiszai csatornánál is a legfőbb és lényegesebb kérdés csak azon sark körül forog, hogy a vizek munkálata emberi segedelem s a külső foglalkozás terén kifejtett uton gyorsíttassék. Most visszapatlantva a vádatokat, azt állítom: hogy kegyed, ha imint említett elvnek valóságát el nem ismeri, a tudomány alapveit, a természet törvényeit változottnak, a tapasztalást és a gyakorlati téren onnan kivont rendszabályokat valótlanoknak nem is tudja erősíteni, s erősíti némi felületes teoretikai ábránd eszmék után, mellyek tiszta fogalmát megza-

varták. De semmi sem jellemzheti kegyedet jobban, mint midőn az általam említett csatorna-ásatás alatt a hajduk és napszamosok által eszközölhető pusztá mechanikai eljárást érti. S itt szánakozó felsőhajtatással: ignosce ei Domine! letennem tollamat, ha kegyednek bevezető magasztos szavai értelmezése után sejdítenem nem lehetne, miképp kegyedben az igazságot pártoló hajlam, tán még nincs tökéletesen elaltatva, s ha nem remélhetném, hogy máskor ovatosabb lesz illy megdondolatlan kifejezéssel a feltilap becses hasáiban bár egy sort is elfoglalni. En a csatorna-ásatás alatt annak tervezetét, a vizek több ajánlkozó vonalok közül a leggazdaságosabb s czélszerűbb vezetését, a czélhoz képest használandó vízmennyiséggel kellő rendelkezést, s ezekkel azon mesterséges vízepítményeket értem, mellyek a czélhoz képest a csatornára hasznosan, gazdaságosan és szükségesen építettek; bátor a mechanikai eljárás vezetése is nagyban, például 2—3 ezer emberrel dolgoztatás mellett oly körülmények közt, hol a szivárgó víz az első ásonyomra felfakad, a csatornát pedig még több láb mélységre szükség lesüllyeszteni, gyakorlatot és itélő belátást igényel. Milly jellemző M. urnak azon állítása is, hogy én a mérnöki tudományok non plus ultrájának a csatorna-ásatást tartom. Mutasson fel csak egy helyet is egész híradói értekezésemben, hol én a mérnöki tudományokról általánosan említést tettem; én a dunatiszai csatornát tárgyaltam, következésképp csak azt lehetne M. urnak igazságosan kisajtolhatni, hogy én a csatorna-ásatás tudományát non plus ultrájának a fentebbi szavakban értelmezett csatorna-ásatást tartom, s ekkor szépen megköszönve azt válaszolom: helyesen! Ezekre vonatkozólag minő logikával mondhatja még közlő ur, hogy én a mérnöki tudományt a csatornák mennyiségéből ölszámra mérem, midőn azt állítom, hogy B. ur tervének bírája nem lehet az ki a gyakorlat terén semmit sem tett, sőt egy pár ezer öl csatornát egész életében sem ásott. En ezáltal csak annyit kívánok megérteni, hogy nem lehet az kompetens bíró csatorna bírálatában, ki életében csatornát soha nem ásott s ha csatornáról van szó, logice nem mondhatni: nem az kompetens bíró csatorna-terv bírálatában, ki theodolittal nem működött, vagy ki vasutat nem épített. Megütözik M. ur azon is, hogy a legnagyobb tekintély véleményét valamely fontos tárgy körül, egyes egyéni, gyakran czélszerűbben változható véleménynek nézem. Tehát kérdelem M. urat, minek mondhatni azt, midőn a legnagyobb tekintély véleménye bizonyos tárgy körül egymással homlokegyenest ellenkezik, mint többször tapasztalhatunk. Például a rajnai csatornánál három nagy tekintély nyilatkozott: Baader, Wiebeking, Pechmann; mind a három ellenkező véleményben volt, s az illetők hosszasan is vitatkoztak magok közt, miglen vitájokat a kormány, b. Pechmannra bízva a csatorna kivitelt, félbeszakasztá. Így a pesti hídnál is, mint tudomra van, Rennie mérnöknek lényegében különböző terve volt, mint Clark urnak, pedig mind a kettő nagy tekintély és a t. társaság Clark ur tervét fogadta el. En is fentebbi szavaim által nem mást kívánok érteni, hanem hogy a vállalkozó t. társaság azzal dolgoztat, kibén a tett munkák után bizodalma van. (Folytatatik.)

Kerületek, megyék és városok.

JÁSZKUNSAGBÓL, febr. 9. Minden kornak vannak gyengei; ezek tömkelegéből a politikai élet üdvészatható kerületben munkás, atyai ápolást ígérő kezek által elültetett ugyan, de, mikint tapasztaljuk, meg nem gyökeresedhet plántálatok sorsát emelem ki, mellyek alig búnak ki a természet föld kebléből, alig élvezik a boldogító napfényt, azonnal előbukkannak a tulzó alkotmány-örök? s a sokat ígérő növényt áltató phrasiskó kíséretében letépi; azonban a növény a felettünk uralkodó nap hevéből sokszorozva búvik ismét elő; de hasztalan, a pajkos töredék, önző aggályos parányiskodásban ujjal sorvasztja a csirát. Vigyázzatok ti ugynevezett honörök, hogy magát a gyökeret meg ne sértsétek, mert majd sem kert, sem növény. — E néhány szót, ugy hiszem, rendeltől előre becsátanom, miután legujjában nálunk is keletkezett egy, a szükséges kellekkel fel nem ruházott filléresapat, melly czélul tüzte ki a felsőbbek iránti devált-értékű mocskolódást; ugy, ugy... mindennek bizonyos ideje van, s ezen idő lejár; lelketlen rágalmatokra megvetés a kompetens felelet. Rousseau Emiljét olvassátok inkább, hol a boldogtalanság s gyengeségről annyi tanulságos mondatik; vagy talán jobbat akartok? szóljatok, javasoljatok, ha tudtok; ki vele, hogy tanuljunk! A mai világban Vörösmartykint „Repkényt az ész, kacaját nyer a bohóc.” Térjünk most tárgyunkra.

Tisztújításunk mlgos Szluha Imre kir. tanácsos és nádori főkapitányunk elnöke alatt, febr. 9-én tartott. E nemzeti ünnepünk megnyitása előtt templomba indulánk, buzgó szívfohászatokat a Mindenhatónak bemutatandók. Mise után szeretve tisztelt elnökünk székét harsány éljenek közt elfoglalván, előadá, mikint század ényezett el már azon idő óta, midőn a hamaikban tiszteletreméltó ösek a véres száradok — szülte viszontagságok miatt elvesztett szabadalmaikat halhatlan emlékezteti M. Terézia nagy királynénknak, ki a jászkun nemzet hív szolgálatát s a haza oltárára készséggel szentelt tetemes áldozati méltányolta, határtalan kegyelméből visszanyerték. A lelkes utódok pedig szerencsések valának a század lefolyta alatt koronás királyaink kegyelméből s a testvér magyar nemzet pártfogó kedvezését hozzájárul-tával a magyar törvényhozásban is résztvünk, ugy törvényhatósági önállásunkat is visszaszerezni, és így a jászkun nemzet jelenleg a m. polgári alkotmány és jólét malasztos gyümölcsét egész mértékben élvezi. Melly polgári alkotmányának egyik legjelesb, kitünőbb s egy szabad nemzet legbecsesebb szabadsága az, hogy bíráit, előjáróit, képviselőit szabad szavazata által honfaiból választhatja. E nemzeti hagyománykép unokákra is épségben átszállott sza-

badságát kívánja tehát gyakorolni a jászkun nemzet, midőn az imádvá szertelt s tisztelt nemcsak félszázados grófjának és főbírájának, de a hármás kis hon valódi atyjának, nem-tőjének, fen és nádor ő es. kir. főhercezségének kegyes engedelmével tisztikarát — elmulván a törvényes időszak — választani szándékozik. Továbbá, édes öröm-érzéstől dobogó szíve, mellynek minden ütése lelkéből, Isten s előttünk mondvá, a testvéri karokkal ölelt jász-kun nép boldogítására czéloz, hogy kormányzói hivatala alatt most már harmadszor van szerencséje ezen fényes nemzeti ünnepet vezérelhetni. — Még ezeken kívül sok tanulságost elősorolva a szavazatok összeszedésére, egyenes szívű, s lelkes nádori alkaptányunk elnöke alatt egy küldöttséget nevezett ki. Erre széptollu s népszerű fő-jegyzőnk jeles beszédében e kisdéd hon fiainak érzelmeit tolmácsolta, akkor, midőn a többi közt ezt is mondá: „Valamint oly nép, melly alkotmányos jogainak sérelmeit fel-jájdulás nélkül tűrné, nem méltó a szabadságra: ugy más részről hálátlanság vétkebe esnék, ha midőn alkotmányos szabadságának fentartására fejedelmi szilárd akaratot, s a nemzet érdekeihez fűzött készséget tapasztal, a népek sor-sát örök igazság szerint kormányzó Isten számoljához leg-forróbb hálacérzelemmel áldásért fel nem sohajtana! sat.” Ezek után szép, velős szavakban a volt tisztikarnak hivatalá-tól bucsuvételét nyilváníta. Rendén látjuk itt röviden el-mondani a szavazatszedés rendét, s módját. Ugyanis a jász-kun 25 község képviselői, a kebelökbeni tanács, s vá-lasztott lakosok által, a már legfelsőbb helyről leküldött kí-jelöltek közül, egy tanács ülésben a hivatalokrai elválasztást megtevén, — az ekint megállapított szavazatokat küldöttek által pecsét alatta főkapitányok s illetőleg az általa kinevezett küldöttségek által adák, melly összeülvén azo-kat rendbe szedi, ezeken kívül a szavazattal bíró tisztviselő-k is, szavaznak; de ezek száma mindössze is legfelébb 10 vagy 11. S már most kérdelem: hol van itt a többség? ám-de, sokan még csak ezt sem tudják, aztán mégis jajgatnak, hogy a községek a tisztikar leszavazta. Illy modorban a szavazatok egybeszedése után megalakult a tisztikar*.) —

Kevesebb mint két óra alatt vége ment a tisztválasztás. Hja, hol rend, s az elnök iránti kegyelet s bizodalom, szivrokonok; e mellett a józan szabadság, az értelmesség korlátain túl nem csapong, ott a diadal soha sem kétes. Támadnak ugyan itt is néhanéha politikai dongók; de ezek már keletkeztékkor elenyészeltnek tekinthetők. Hogy azonban félre ne értesünk, koránsem a józan ellenzéket — mellynek szükségét elismérjük — értjük, hanem értünk olyanokat, kik szünetnélkül zajognak, rágalmaznak, mivel extra mu-ros' vannak. — A tisztválasztás befejeztével elnökünkől is-mét sok szépet hallánk; különösen felemlíté azt is: mikint itt nem armány, sem egy hatalmas vagyonosnak zsarnok önké-nye, sem a megvesztegetéssel lealacsonyító hivatalvágy, sem pedig a polgári vér borzasztó pazarlása, sem végre a fortélyos lélekvásárlás által szerzett nyomorult szavazatlób-b-ység, hanem a nemzetnek képviselői által nyilatkozott közbi-zodalma emelte a tisztviselőket hivatali székökbe. Azután a tisztikar a koronás király iránti hűség és törvények fen-tartása mellett a jászkun nemzet boldogságának előmozdítá-sára, vele kezelegva egyesülésre hita fel, mindenek előtt figyelmét polgártársainak vallásos és nevelési állapotjára fordította, mert ezen két kultó nélkül társaság boldogul és tartósan fen nem állhat, szóval: összevetett vállakkal meg-vegye a nemtelen, alacsony szerencsehajhások által fon-dokodásit, kik a legjobb szándékot, akaratot, gúnyt és rá-galom tárgyává tenni elég szerénytelenek és gyávák, esüg-gedést nem ismerő igyekezettel a magyarok istene segítség-ével, e hármás kis hazánk szűz jövendőjét, virágzását előmozdítani ajánlotta. Az ekint egyesített törekedés győzni fog — egymond — minden akadályon, és sikeresített köte-lességeink boldog érzésével egyetemben polgártársaink hál-as elismerése lesz kiapadhatlan forrása nemesebb örö-meinknek.

Mi pedig azt teszük hozzá: igenis, az életben nincs be-csesb, egyszersmind ritkább a hálás elismerés-nél, mellyel sok jeles férfinem bír, s mellynek elérése utjába annyit sziklák gördülnek. Teneked jó főkörmányzóink, 9 évi nehéz pályádon becsületes lelked s állásod tekintélyének megör-zése mellett, igaz magyar népszerűségd kivítta a legma-gyarabb jászkun nép borostyányát, a hálás elismerést... és így, valamint a római polgár, egykor büszkeségének fénypontját tartotta ennek kimondásában: Romanus sum Civis, ugy te is e vézes hánykódások daczára biztos rév-partha jutott hajódon elmondhatod, hogy: egy jó nép hálás elismerését bírod. Ennyivel neked tartoztunk, többet szólni szerénységd ismerete tilt. — Az ujonan elválasztott tisztikarnak az elégtelenségtől szülemlett rágalmak megveté-sére elég erőt, a cselekvés pályáján eddig is kiüntetett szorgalomversenyt ohajtnak. Tudja ezt jól azon nép, melly-nek ügyében a tisztikar dijnélkül fáradoz, s melly a fenálló rendszernél üdvösbet nem is ohajt, ha csak olyant nem, melly mellett agyon is üthetik, mint p. o.; de igaz: exempla sunt odiosa. Közgyűlésünk holnap kezdődik.

KASSÁRÓL. Február 19-én végeztetik be a három na-pig tartott városi tisztújítás n. petrovay és dolhinai Petrovay István kir. kom. tanácsos ur mint kir. biztos elnöke alatt, mellynek eredménye imez; fő bíró: Baranyay István, pol-gár m e s t e r: Rimanóczy Ferencz, k a p i t á n y: Papp József; t a n á c s o k o k k á l e t t e k: Kloczkó János, Rimanó-czy Ferencz, Papp József; fő jegyző: Szojka Sándor, l a j s t r o m o z ó: Rothhammer Imre; p o l g á r n o k: Török Sámuel; v á l. p o l g á r o k: Tschida M., Kopp J., Mihók M. Antimovics T., Hauser A., Weisz M., Bakos J., Kloczkó Ig-nác, Majoros K., Bregyer V.; k ö z s é g t o l l o k a: Mihályi

* Ugy a mint lapunk 336. számában közölte van. — Szerk.

Károly. — A jól kiszámított gazdálkodás és közjólét eszköz-
lésének hő barátai 1844 évben városunkban takarékpénz-
tárt alapítottak, mely — a társaság hivatalos jelentése sze-
rint — folyó év első napjaig 1,408,280 ft 17 kr p. p. keze-
mondja azután valaki, hogy nincs pénz. Nevezetes, hogy
ezen nagy összeg kezelésénél semmi peres eset nem adván
magát elő, a társ ságnak mind ekkor nem volt oka ügy-
védő gondoskodni. — F. hó 23-án a megyénél is a tiszt-
újítás meg fog tartatni. B a n k ö h e g y i.

CZAFOLAT TRENCSENBŐL. A Pesti II. 609. száma bizonyos
— o — közéleti aláírással a meg. Jan. 8-án volt rendkívüli gyű-
lésünkről declamatori hangon — ? de mégis tulszigazva 's egy-
oldalulag disszerű, sőt oly vadakkal illeti a zold partot, melyek
esupa rágalmak, koholmányok 'stb. — mintha bizony némi hő-
ködést igényelne ezzel magának, pedig könnyű dolog ám azt,
kit gyűlölünk, kire haragszunk, amugy jó kedvből is gyanúsít-
gatni, becsületben gázolni, piszkolgatni, vagy épen saját hi-
báinkat a conservatívokra tolni kivált oly egyének, ki ket pad
közé szorult, ki szégyentől 's boszútól vezéreltetik, 's a ki, kinos
göresök középett fuhózfához kénytelen kapkodni; — de mind ez,
higyték el nekem, czelhoz koránsem vezet. Nehogy azonban
az illy rosszszándéku sárdobalások, az illy méltatlanul szórt nyi-
lak tévedésbe hozzák a t. olvasó közönséget, köteleseknek érez-
zük magunkat most 's mindenkor illy badar beszédek ellen er-
lyesen tiltakozni, hanem okokkal támogatva tiltakozni 's a dol-
gok valódi állását egyszerűen ugyan, de úgy a mint lehetnek
őszintén tüntetni elő. És most a dogokra. A P. Hirl. szokás szer-
int személyeskedő trencsini levelezője azon hamis váddal kezdi
szóban forgó közlését, „hogy — ugymond — ez a rendk. gyű-
lés, következménye egy az új év napján egybegyűlt zold conferen-
táinak”. — Mi ez? mit akar ezzel a levelező? mi őt nem
értjük; nem azért ugyan, mintha lsten tudja milly fellengős ma-
gyar stílussal írta, sem azért, mintha oly mely gondolkodásu
lenne, hogy középszerű felfogásunkat messze túl haladná helye-
telen handabandája, hanem egyszerűen csak azért, mert a le-
velező ez egyszer alkalmasint maga sem tudja, mit jelentsen e
czifra kifejezése. Először is merőben tagadjuk, hogy azon új
évi, tiszta kebelből eredő hálas tisztelgés, conferentia lett volna;
másodszor, föltéve de meg nem engedve, ha az lett volna is,
még akkor sem lehetne okserüleg állítani, hogy „a rendk. gyű-
lés ennek következménye” — hisz a zöldek nem ő felsége, sem
nem kormányfőirai, hogy parancsokat osztogassanak. Azután az
sem áll, hogy ezek tüzetk volna ki a rendk. gyűlés határnapját,
mert mi bizonyossá tehetjük — o — urat arról, hogy már akkor,
midőn a tisztelgők ő méltóságához érkeztek, nemcsak készen,
hanem lepecsételve is valának azon levelek, melyek által a r.
gyűlés megjelenésére szólítottak fel a t. kk. és rrk, a gyors kö-
rözötés végett pedig a jelenvolt szolgabíró uraknak azonnal is
átadattak. A mi illeti azon állítást a levelezőnek, hogy a zöl-
dek voltak első e hir terjesztésében, erre igen rövid a fe-
lelet: mi nem tehetünk arról, hogy a vörös atyafiak skizirozták
magokat azon helyről, mely szintugy tárva nyitva állott előt-
tök, valamint a zöldek előtt; bizony kár oly halálannak lenni.
— De mégis hol voltak hat ezen oppositionalis urak? ugyan
hol másutt, mint kedves O...nál, az első vörös jelöltnek —, és
mit csináltak itt? ettek, ittak és sokféléről tanakodtak, mert...
mert... mert... Lám ez a valódi conferentia és nem a zöldek,
itt szerepeltek száz meg százféle alattomos agyarkodások; itt
terveztek kajánul a zöldek ellen; itt építettek kecsesgöt
légyárat; itt tapodtatott lábbal udvós, békehozó és szent 'stb.
és mégis milly igazságtalanság! csak a zold part okoztatik. —
Ezután azon ütközés meg — o — ur, hogy rögtönözve és későn
hirdetett ki a gyűlés. Az elsővel sietni kelle, mert maga a
levelező is elismeri, hogy a választm. tagok épen a napokban
elutazandók valának; a késő kihirdetés pedig igen természetes
dolog, mert míg felső járásokból az alsókba leérkeztek az ezt
tudató levelek, az alatt minden esetre 2—3 nap lepergett, 's
tudjuk a nélkül is, hogy rövid volt az idő; mert a dec. 27-ikéről
költ kir. parancs főispánunk kezéhez csak dec. 29-én érkezett, ki
is haladék nélkül ugy közli alispánul a dolgot, hogy jan. Skára
határozta a r. gyűlést. — Mellekesen szólva, mi azt szük-
ségtelen dolognak tartjuk, hogy valamely fölrás 5 vagy 6 tag-
ból álló küldöttség által szállítassék Bécsbe. — Minek ez? hiszen
a mi jelenlétünk szükségtelen ott; ő felsége, akár személyesen
nyújtjuk, akár postán küldjük neki alázatos felirásainkat, csak
a szerint fogadandja biz ezeket, a mennyire jóknak vagy ro-
szaknak találandja, és így haszontalan lenne ebeli költségünk,
haszontalan odautazási fáradságunk.

A tisztújítási vajadásokkal jobb ha hallgatnak a vörösök, mert
különbön rájuk illik majd e latin példabeszéd: incidit in scyllam,
qui vult vitare charybdim; hiszen tudjuk, milly kedvetlen jele-
neteknek voltunk legközelebb is tanúi; — ismeretesek előttünk
azon kulfők, melyekből mind ez kiszivárog, sokat, meg sokat
tudunk tapasztalásból, de hallgatunk mindaddig, míg kénytele-
nek nem leszünk ezekkel is előállni. Tovább, az anyagi indok-
okok tompítottak el — ugymond — szellemi fogékonyságukat a
zöldeknek; — ha szabad kérdenem: ugyan miért? azért-e,
hogy nem sikerült most egyszer őket egészen jégre vezetni? —
illy argumentatioval nem messze megyünk, pedig illyenek ám mind
azon czafolatok, melyekkel elég szerénytelenül kerkedik a P.
H. levelezője. Avagy tán az is szemét szúr már, hogy U. kissé
jobb lábón áll, mint O...? hja, hisz ő ezért elg meg nem
érdemlett méregkeserű labdacokat kénytelen utazni —
— o — ur, a zold part szemében a legesekélyebb szálkat is ge-
rendának nézi, míg a maga és sajtászörü embereinek szemében
az egész szálkát sem veszi észre. Igy van az a korteszek emleg-
tésével, a zöldek korholja 's a vörösekről említést sem tesz;
de legyünk igazságosak. A hegyentúli járásban nem szerepeltek
é machinatók? nem hajhászták-e a kaputokat? hogy ezekkel
is némiképp gyarapsak ugynevezett intelligenciájokat; sőt mi
több, L. S. egyetlen egy zoldpártival sem közölte a gyűlést hir-
dető levelet; no, nem nagy konokság ez? — Nemes Omachel
(törzsökös magyar név, alkalmasint meg Scythiából származik)

a hun atyafi, nem szavazott-e? vagy ugy, ez a vörös intelligen-
tának egyik érdemes tagja; bocsánat uraim, ezt mi nem tud-
tuk. — Azután K. P. a kortesvezér, mint a sós s... nem szö-
kött-e által Nyitrába, hogy ott nevezetesen V.-Ujhelyen Tren-
csinben sarkalja valamiképp az odaváló intelligenciát? — de biz
azok (ők tudják legjobban miért) nem nagy hajlamot 's készséget
mutattak e szolgálatra, sőt inkább honn esületek bekevel. —
Végre azzal kerkedik meg — o —, hogy csak bizonyos kikötés
mellett mondott le az ellenzék a Beesbe menendő követsegről —
Az ám kikötés!? ez mégis nagy arrogancia; mintha bizony a zold
part sodortatni engedné magát a vörösök által kivált akkor, mid-
dön ő az erősebb. A mi határozatba ment, az mindenesetre a
conservatívok beleegyezésével történt, még pedig csupán azon
egyetlen okból, mert szükségesnek találtatott.

Bocsánat rágalmazó ur, hogy olly hosszasan valánk: — hja
de hiába, ezzel mi önnök, magunknak, helytelenül 's szándék-
kal gyanúsított mélt. főispánunknak 's conservatív pártunknak
tartozunk. Szűnjék meg ezental hamis hirkovacsolással, malitios-
sus rákfogásokkal, különösen sértegetésekkel 'stb. az olvasó
világ előtt bennünket méltatlanul ócsárolni, kisebbiteni; és mi
bizonyossá teszszük vörös urunkat arról, hogy többé ő felé nem
is tekintendünk; ellenben, ha tovább is ugyanazon húrton pen-
dül, ugyanazon egy piszkoló modort követendi, akkor egyene-
sen csak magának tulajdonítsa, ha ismét meg ismét felszólalunk
's az elbizakodott vöröspárt ravasz politikáját nem kis hibáival
együtt lassanlassan le fogjuk amugy barátságosan leplezetni.

I g a z i t á s. A B. P. H. 322-ik számának megyénk rendkívüli
gyűléséről szóló tudósításában e hibás pontot, ugyanis, hogy a
conservatívokból f. t. V. I. ny. k. B. L., N. L., N. Gy., gr. Cs. J.,
D. J., Sz. L., gr. Cs. L., K. P., M. B. tüntettek ki főképp magokat
'stb., ily kerjük kijavítani: a conservatívokból f. t. V. J. ny. k.,
B. L., N. L., N. Gy., D. J., Sz. L.; — az ellenzékéből pedig: gr.
Cs. L., K. P., M. B. tüntettek ki főképp magokat. T ö b b e n.

S o p r o n y, febr. 15. A sopronyi takarékpénz-
tár jan. I-jén 1843 nyitattott meg, mult 1845ben 319,497 ft
3 kr e. p. tétetett be, kezdete óta pedig 682,453 ft 41 kr e. p.
A mi ezen pénzből ismét vissza nem vétetett, abból 178,978 ft
30 kr ingatlan és 98,176 ft 40 kr ingó javakra kölcsön adott;
a mindennapi szükségekre pedig a penztárban maradt 20,656 ft
19 kr e. p., és olly intézkedések vannak tve, hogy két hét alatt
mindig egy százezer pfoft álljon rendelkezésre. Föállitása
ideje óta még semmi vesztesége nem volt, és meg semmi kamat-
fizetés nem maradt hátra. Ezen szép eredményeket köszönhetni
reszint a választottság ildomos működésének, de leginkább Hofer
P. igazgató és Flandorffer J. igazgató urak fáradsatlan felügye-
lésének.

BUDAPESTI HIRHARANG. Hajóhidunkon mult hét vé-
gén néhány ember dolgozni kezdte, jövő szombatra tehát al-
kalmasint elkészülend, ha a jégörő Mátyás jeget nem esi-
nál, vagy a farsangi végnapok a munkát nem késleltetik.
Egyébiránt e napokban két óra alatt eső, hó, dara és jég
fölváltva esett, és így csakugyan nem tudhatni, minő időt
hozhatnak még a böjti szelek. — Ismét erősen rebesgetik,
mikép Budáról, a Krisztinavárosból csakugyan vasut fog a
zugligetig készülni. — Néhány irodalmi újdonságot is meg-
említettünk. Most jelent meg a „Történeti könyvtár” 16dik fü-
zete, melyben a francia forradalom története, Mignet után
Gaal által fordítva, bevezetve, ezzel egyszersmind ezen
egész gyűjtemény egyelőre befejezték, föleg azért, mivel
a történetudomány mezéjén is annyira emelkedik eredeti
irodalmunk, hogy e pillanatban több fordítást nem igen bír-
meg kis közönségünk. Így például, hogy sajtó alá készülő
egyebek titkát előre ne áruljuk el, Jászaytól már igen rövid
idő múlva meg fog jelenni a magyarok története, a mohácsi
vész után. Szinte most jelent meg „A természet magyarzó
atya, ajándékul szorgalmas gyermekeknek, írta Schultz
testvérpár, öt részmetszetet, Emich és Heckenastnál két
huzason kapható. E munkát haznossága és olcsósága e-
gyenlőn ajánlják. Végre előttünk van „Magyar föld és népei,
eredeti képekben. Föld- és népismeri, statisztikai és törté-
neti folyóirat. Fényes Elek és Luczenbacher János fölügye-
lése mellett szerkeszti és kiadja Vachot Imre.” Első füzet:
1) Előszó, Fényes Elektől. 2) Magyarország általános sta-
tisztikája. 3) A karpatok (képpel). 3) Kassa (képpel) dr.
Henszlmann Imrétől. 5) Egri népisélet (képpel). Bolti ára
50 kr pp., mind a 6 füzeté öt ft pp. Hogy azonban még ol-
csóbban is megszerezhető legyen, tehát a kiadó az előfize-
lési határidőt jövő martius végeig terjeszté ki, addig tehát
a hat füzetet három pengő forintért szerezhetni meg, a mi
mindenesetre igen olcsó. Hogy illy vállalat nemcsak szép és
hasznos, hanem egyszersmind szükséges, alkalmasint nem kell
hosszasan bizonyítgatnunk; de meg kell érintenünk, hogy ki-
állításra rendkívül költséges, és nálunk azonfelül tömördek baj
és akadálylly jár. Egyedül nagy részvét a közönség részéről
az, mely az illy gyűjteményi füzetéről füzetre érdekesbb, szebbé
teheti, 's azért ajánljuk azt a nagy közönség minél buzgóbb
pártfogásába. A legközelebbi füzetek többi közt a magyar
tengerparlot, Murány várát, hortobágyi népiséletet, Eper-
jest, a diósgyöri völgyet, 's a gömöri barkók népiséletét
hozandják. — Budán a Krisztinavárosban egy éltés házas férfi
fölakasztá magát; a farsang hosszúsága mellett csoda, hogy
több illy hirt nem kell közlenünk. — A P. Hirlap szerint
Harasztly hazánkfa nevére, kitől amerikai utazási leírás bí-
runk, Amerikában város kereszteltették, mely rendkívül nö-
pesedik. Harasztlynak ismét egy munkája van készen Ame-
rikáról, melynek kiadóit keres. — A pékek nem szivesen
vették azon rendszabályt, mely szerint süteményeiket ezen-
tul számmal kell ellátniok, hogy hiányos mérték esetén
mindjárt rájuk lehessen találni. — A vasuti viták ügyében
vizsgáló biztosság rendeltetett ki, mely ezen botrányoknak
valahára véget vetend. Mellyik rész fog elegenden tisztának ta-
lálattatni, azt előre sejtőleg sem határozhatni meg; valószínű
azonban, hogy legalább illetlenség mindkét részről történt.

Egyébiránt vasutunkon most is közé' ötszáz ember dolgozik.
— Az iparegyesületi rajzbrákat olly sokan látogatják, hogy
az egyesülés rendes tanszékét alapított e czélra. — Berlioz
második hangversenye nemzeti színházunkban szinte érdem-
lett tetszésben részesült; kár, hogy a lángeszű művész két
hétrel később nem jött, mert a farsang utolsó napjai annyira
zavarják a közönséget, hogy tánczvigalmakon kívül egyéb
élvezet iránt nem tanusíthat illő részvétet. A böjten minden
héten egy új eredeti színművet látandunk színpadunkon és
egy vagy két régi daltéket. Ugy látszik, hogy színházak-
nál a dalműveket borhoz szeretik hasonlítani; minél régibb,
annál jobb; csak hogy az ő bort is föl kell ám frísíteni, mert
különbön megpimpósodik! — A híres Dreyschok a városi
láncsteremben hallatja magát, 's a híres angol nemzeti dalt,
vagy inkább király-éneket bal kézzel zongorázza, és e szerint
egy kézzel is több csodát tesz, mint sokan keltővel. Ha
igy halad a művészet, ugy még azt is megérjük, hogy va-
lamely csodagyermek tradj zsebébe dugja kezét és csak rá-
néz a zongorára, 's mégis mindenkit elragadand a művészi
játék. Egyébiránt miért ne lehetne kéz nélkül zongorázni,
miután hang nélkül is lehet énekelni?! — ☉

(NYILATKOZAT *) a „Nemzeti Kör” számos tagjai által
adott tánczvigalom választmányához a Budapesti Híradóban febr.
15-én intézett egykét szóra.) A balalirási-iv programmjá-
ban, mely az alakuló első közgyűlés által elfogadotván minden
balrésztvevényes által aláírtak, ez áll: „Minden baladó-tag aján-
láadó vendégeit egy, a baladók által 's közöl választandó bi-
zottságnak bejelenteni tartozik, mely az ajánlottak el-
fogadása fölött határozand.” — Ezt a fentemlített
ciklikiró- 's névtelen résztvevényesek is — ha csakugyan résztvé-
nyes — tudnia kellett. — E szabályt — a vendégek el- vagy nem-
fogadása körül támadt kérdéseknél — a balválasztmány nemcsak
a dolog természeténél, de szokas- sőt egyesületünknek a tagvá-
lasztásokról szóló alapszabályai szelleménél fogva is titkos sza-
vazattal teljesítette. — E választási mód használtatott bármely
rendű 's felekezeti vendég irányában. — A jegyek kiadásáról
vitt jegyzőkönyv, és a tánczvigalminkban megjelentek tapasz-
talása tanusítják, miszerint azokba izraeliták is igen számosan
meghívtak 's vönek részt. — Szolgájon e nyilatkozat feleletül
más eddigre megjelent vagy netán megjelenendő elmenkedé-
sek- 's felszólalásokra is. — A „Nemzeti Kör” balvá-
lasztmánya.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. Az alsóház esti ülésében febr. 10-én
a kereskedelmi terv feletti vita folytatott. Miles indítvá-
nyának sorsa még nem döntetett el; a vitatkozás febr. 12-ére
halasztott el. A tartott beszédek lényegét jövő számunk-
ban. A Cityben nem kételkedtek azon, hogy Peel tervo
nagy többséggel keresztülmenné. — Lennox Arthur lord,
bátyjának Richmond hgnek unszolására, mivel a kormányi
terv mellet nyilatkozott, kilépett az alsóházból, 's egyszers-
mind tüzer-titoknoksági hivatalát is le akarta tenni, de ezt
Peel el nem fogadta.

A felsőházban Kinnaird lord kérdést intézett Aberdeen
lordhoz a lengyel apácázak Minskben elkövetett kegyetlen-
ségei iránt. A minister azt felelé, hogy a tudósításokat
amaz üldözésekről igen tulzottnak tartja, egyébiránt a kor-
mány nem bír semmi joggal e dologba avatkozni.

FRANCZIAORSZÁG. A kamarákban febr. 12-ig ránk
nézve érdektelen tanácskozások voltak a vándorkönyvecs-
kékről, borhamisításról 'stb. — A közelgő tavaszra Marok-
koba Abd-el-Kader deirája ellen nyomulandó nagy hadjárás
terveztetik, melyben Aumale hg is részt akar venni; Dsema
Gazavatban nagy mennyiségű hadi szerek halmozatnak
össze, maga az állomás állandóul megerősítették. — Le
Trent gözös kellemetlen tudósítást hozott Hayti szigetről.
Dubrac francia alattvalót a hayti néger kormány, mivel a
feketéket és mulattok közt háborút akart előidézni, halálra
íteltette és javait elkobozta. Az elnök a halális ítéletet szá-
mukivetésé enyhítette. A francia főconsul Levasseur a javakért
is kárpótlást követelt, mit a néger kormány megtagadott.
Erre a főconsul a Martinique mellett állomásozó tengernagy-
hoz hadi erőert folyamodott. Többire a háboru a sziget né-
hai francia és spanyol részei közt folyvást tartott.

MEXIKO. Egy Angliába Nyugotindióból megérkezett
alkalommal Peel W. hajóhadnagy, a minister fia nagy fon-
tosságú sürgönyöket hozott Vera-Cruzából, jan. 17-ől, mely-
lyek szerint Mexikóban új és az északamerikai czélzatokkal
merőben ellenkező forradalom ütött ki. Paredes tábornok
csakugyan fellázadt, és dec. 15-én San Louis de Potosiban,
hol eleinte Texas védelme végett volt 7000 emberrel felállva,
pronunciamentot bocsátott ki a kormány ellen, és seregével
legott a főváros ellen indult, a jelen kormányt megbukta-
tandó és nemzeti conventet hívandó össze. Dec. 19-én már
Mexiko mellett volt, sehol sem akadván ellenszegülésre ut-
jában, mert San Juan de Ulua, Vera-Cruz, Jalapa, Gua-
najuato, Guadaluajara és Zachatecas őrségei részére pártol-
tak. Az alkalom elindulásakor hire volt, hogy a főváros se-
regei is mellette keltek fel, ámbar a kormány védelmi kö-
zületeket tett és minden 16-60 éves férfut fegyverbe ké-
sülített. E hir szerint dec. 30-án Herrera kormánya kardcsapás
nélkül döntetett meg. Az egész forradalom katonái volt;
ürügye az, hogy a kormány Texast Északamerikának min-
den ellenszegülés nélkül adta át, és California elurálása
végett alkudozásba bocsátkozott. Némely tudósítások szerint,
mond a bécsi Ujság, mexikoi monarchia megalapítása nincs
távol. Hogy a katolikus papság illy irányban részt vett a
mozgalomban, onnan gyanítható, hogy a mexikoi érseket az
Északamerika felé hajló kormány fogva tartatta házában még
Paredes győzelmé előtt. Az angolok is működhetnek a do-

*) Miután az egy résztvevényes felszólalása lapunkban tört-
ént, szivesen adunk helyet a reá kelt nyilatkozatnak is. —
S z e r k.

logban, bizonyítja az, hogy Peel oly hirtelen küldetett el a sürgönyökkel; győzelmi hírek vitelére kormánykedvelte tizteket szokás választani. Az ifju Peel egy angol hajón szolgál a déli tengeri csapatnál, mely tavai a Sandwich szigetektől Mexiko nyugoti partjaihoz vonult. — Slidell kapitányt, az északamerikai rendkívüli követet, ki Mexikoba nem csak California átengedése, hanem állítólag Mexiko és Eszaka-

merika összeelvonására iránt is alkudozni jött, Herrera kormányja sem merete hivatalosan fogadni, miért is a kapitány Jalapába vonult félre a forradalom elől.

SCHWEICZ. Bern nagytanácsa febr. 12én rendkívüli gyűlést tartván 129 szavazattal 25 ellen közvetlenül a nép által választandó alkotmánytanács felállítását határozta.

KELETINDIA. Az angolok és szikhek közt történt nagy ütközetről még nincsenek részletes és hiteles tudósításaink. — A múlt év végével Sutleds mellett kifejtett események annál nevezetesebbek, mert merőben ellenkeznek azon viszonyokkal, melyek Rundsit-Szingh halála előtt Auckland brit főkormányzó és a lahorei kormány közt fenállottak. Az afghanisztáni világra ható híri eseményekben a szikhek országa (Pondsab) támaszpontul szolgált az angol-indiai hadierőnek, és ugyszólván bizodalmas szövetekezés létezett a calcutai kormány és a lahorei uralkodó közt, annyira, hogy Kabul fejedelme, Dost Mohammed chan ellen indított hadjárás okát az angolok Rundsit-Szingh országának megsértésétől merítették. És a szikhekkeli barátságot nem is gyengíté a kabuli catastropha és az angol seregeknek visszavonulása Afghanistanból. Annál feltűnőbb most a pondsabi villongás, és főképp az itten uralkodó szikhek természetéből magyarázható. Jellemök kellő felfogása végett szükség tudni, hogy a szikhek Nunok hittanát követik, ki négy század előtt a hindu és mohamedán vallásokból egy egészet képezett, a lahorei népség inyehéz alkalmazván azt. Papjaiktól vezéreltetve, a szikhek lassankint tetemes területeket hódítottak meg Pondsabban vagy az öt folyamias országban. Némely

főnökeik, névszerint Rajpoot utódi szinghek-vagy is orosz-lánoknak nevezék magokat. Rundsit-Szinghnek kitűnő tehetségei által sikerült, a többiek urává tenni magát. Rundsit 1839ben halt meg's azóta három utóda gyilkoltatt meg. Dhulip Szingh meg anyja (Rani) gyámsága alatt álló gyermek, és a seregek nem engedelmessékednek neki. A szikhek igen hasonlítanak a néhai janicsárokhhoz. A királyné ellenzette a brit földrre rontást, de hasztalanul. A szikhek egy csapatot hagyván hátra védelmére, a többivel zsákmányra szüldoztak; milly sikerrel, már tudva van; eddig már az egész Pendsab a britek hatalmában lehet.

A Times többek közt így ír ez ügyről. A nagy és híres indiai félszigetet a legrégibb idő óta egyrészt büszke, uralkodó, másrészt elnyomott törzsek lakták; olyanok, melyek csak zsarnokoskodásra és országok fosztogatására tartották magokat hivatva lenni, meg viszont olyanok, melyek minden új hódító rabigájába hajoltak. Farkasok és juhok — ez rövid fogalma az egész hindostani történetnek. A föld legkiesb tájai szakadatlan inség és vétek színhelye voltak. Remény jobb időkre csak onnan csillámlott, ha olly polgárosult hatalom kapna e tájékon lábra, mely a mellett, hogy e nemzetségek hódítási szójának engedne, mégis egy nagy család tagja lévén, az előtt eljárásának bölcsesége és igazságáról felelős maradna. E rendeltetés nekünk jutott. Midőn a messzi tengerpartra igény és nagyvágyás nélkül kiléptünk, eleinte, mint patriarkáknak, annyi földünk sem volt, hol megállapodhatnánk, 's immost, alig két vagy három ivadék alatt (1763 óta) az egész félsziget feletti uralkodásra kényserítettünk. Kétszáz millió ember lassankint és számos békes és hadi viszontagságok után hódolt meg nekünk. — Nem szükség bizonyítani, hogy Pendsab állapota Rundsit Szingh halála óta az egész indiai közügyre nézve kártékony és veszedelmes volt. Kormány itt csak azért létezett, hogy a véteknek nevet, tekintélyt és szint adna. A valódi hatalom egy féktelen és vakbuzgalomra könnyen föl-

lobbantható soldatesca kezében volt. Keletindia békéje megzavartatott és legnagyobb mértékben veszélyeztetett. Szükség volt, a fenyegető ár ellen hadi készülékek által gátokat emelni, melyeknek költségessége még a legkisebb baj volt. — Egy rabló csapat átkelt a Szutledsen és zsákmányolni ment. Egykor India soha sem volt olly dögvész híján. A marathok, hajdan mindenek rémje, már csak mesés lények. És, kik őket bilincsre verték, nem haltak meg meg. Nem sokára az ő sorsukra jutnak a szikhek is; romlásukat magok idézték elő; országuk a britt kormánypálca alá fog hajlatni.

AFRIKA. Mig azt hitték, hogy Abd-el-Kader Maskarától délfele a sótavakhoz pihenni ment, mint egy isten nyila jelent meg Constantine tartományában, miután utjában Titeri tartomány déli részein a meghódolni vonakodó törzseket irgalmatlanul kizsákmányolta volna. Az emir Levasseur katonái megfagyásának híre nyomán sietett a katonaságtól megfosztott vidékre hir szerint 1500—2000 lovas élén, a constantinei törzseket vagy fellázítandó, vagy kirablándó. A hol csak mutatkozik az emir, reorganizálja elvesztett országát; a törzseknél a francia főnökök helyébe saját híveit iktatja és a közeledő tavaszra forradalmat készít elő a keresztények ellen. A francia hadsereg szomorú állapotban van; a sok lótság-futásban lovainak nagy része kidőlt, embereinek fele kórházba jutott. A Courier français azt jegyzi meg, hogy a francia seregek vezére Algériában tulajdonképen nem Bugeaud, hanem Abd-el-Kader-el-Hadi, mert a tábornagy az emir mozdulatai szerint intézi mozdulatait. A Courier français kritikusa igen ért a dologhoz.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szenvey József. (Szerkesztőségi szállás urintca Horváthház 540d. sz. a. 1ső em.)

Hivatalos tudósítások.

(126) Csődület. (1, 3)

A' nmélt. magyar kir. udv. kincstár részéről hirdettük, hogy ő felsége a' zombori k. k. igazgatóságnál egy ideiglenes irnokot, évenkénti 300 p. nyi fizetéssel, és 60 p. nyi lakbérrel, természetben pedig 18 p. mérő kétszeres búzával és 6 öl tüzifával felállítani legkegyelmesebben parancsolván; — kik ezen hivatalért folyamodni kívánnak, ebbéli a' szükséges oskolai és egyéb bizonyítványokkal ellátott folyamodványokat, melyekben a' honban divatozó nyelvekben jártasság is bebizonyítandó, legfeljebb folyó évi martius 20-ig a' zombori k. kincstári igazgatóságához benyújtani tartoznak.

(1, 3) (315)

Ifjabb Horváth József elleni csödpér. (2, 3)

Határnap martius 2dika 1846. 45494. A' dunántúli kerületi tábla mint szent-györgyi ifjabb Horváth József tömege ellen rendelt csödre nézve legkegyelmesebben kirendelt bíróságnak jelentése szerint a' mondott csödpérben a' hitelezők megjelenszére 1846diki évi martius 2dik napja tüzetelt ki határidőül, 's tömeggondnokká Molnár Dénes Veszprém megyei táblabíró, perügyelővé pedig Ege Miklós hites ügyvéd nevezetett. Mi is ezenel kihirdettük. Költ Karácson hó 16kán 1845.

(128) Vízáradások elleni új biztosítás. (1, 3)

A' Triestli cs.kir. szabad. Azienda assicuratrice

ujjon alkotott vízáradás-okoza károk ellen biztosító osztálya, a' mennyiben épületek, ingóságok, vetemények 'sib. megsérültek.

Igenis jól tudva vannak azon szomorú események, melyek a' féktelen elemi kitérések által okoztatva, számtalan birtokos családokat a' nyomorának és inségnek kitéveken. És ha mindjárt a' felebaráti szeretet, erejének túlmegfeszítésével, hozzájárult is a' megesselt bajon segíteni, mégsem valának képesek ezen jótékony adakozások valamennyi szerencsétlennek hamar és elegendően segíteni.

Ezen érező hiány tehát alapul szolgált a' most fenálló biztosító-intézetek felállítására, melyek mind tűz- és villámcsapások, mind vizen és földön történhető szállítási veszélyek, mind pedig jég-okoza pusztítások ellen biztosításait ajánlják.

De mégis fenmaradt legyőzetenlül a' csendes birtokot fenyegető hatalmas ellenség:

a' vízáradás,

mellynek pusztításai ezen évben is hátrahagyák borzasztó emléket.

Ezen alkalommal többféle kérdések, vajjon hogyan lehetne a' közönség érdekében sikeresen e' bajon segíteni? tétetvén, magunkat ezen tárgy bővebb megfontolására elhatároztuk. Minden e' tekintetben tapasztalásoknak hiánya mellett azonban, minden bizonytalanság mellett, vajjon nyerendi-e kedvet a' közönségnek e' vállalat? — és végre a' feltehető legnagyobb károsulások lehetsége mellett, mégis igen merész gondolat volna, alapotkéink veszélyeztetésével állandó jutalomdíjak (Fixe Prämien) befizetése mellett vízkármentesítéseket kiszolgáltatni; más-részről mégis azon körülmény, miszerint ez idén a' vízáradások rendkívüliek és sokkal tetemesebbek valának, mint az előbbi években, több nagyobb folyók mindamelllett p. o. a' Duna medrekben maradvá, igen kevés kárt okoztak, bizonyoságot nyújt, hogy vízkárokat is biztosítani lehetséges, ha a' biztosítandó tárgyak mennyisége kellően kitudatik, és a' vállalat alapjául olly feltételek tételnek, melyek az intézet további virágzását és fentartását biztosítják.

Ennél fogva tehát elhatározta magát az Azienda megkísérteni, vajjon nyerendi-e akkor is hasonló mértékben a' t. cz. közönség' bizalmát, ha a' vízáradás-okoza kármentesítéseket' egy más elv szerint felvállalni és biztosítani fogja, mint azokat eddig tűzkárok és áruszállítási veszélyek biztosításánál 23 éveken keresztül gyakorolt, miért is mint legrégibb biztosító-intézet az örökös ausztriai tartományokban ismeretes.

Ezen megkísérletnek alapul szolgáló elv tehát a' kölcsönösség elve leendő, miszerint állandó járulmányok (Fixe Beiträge) befogadtatni és a' károsultak között elosztatni fognak, minthogy a' kölcsönösség másik elve, tudniillik: az előfordulandó kárpótlások valamennyi részeselek közti felosztása, vízkárok biztosításánál, legkevésbé sem alkalmazható.

Emellett alapelve tehát támaszkodva, az Azienda olly biztosító-feltételeket alapított, melyek a' biztosítók és biztosítottak jogait és kötelezéseit magokban foglalva, egyszerűsített a' biztosítottak közt, valamint az Azienda assicuratrice intézethezi jogviszonyt is meghatározzák, és mellyek több példányokban mind ezen, mind más olvasottabb hirlapokban a' közönségnek tudtára fognak adati Triesztben 1845diki évi december hóban.

Az alulirt ügynökség ezenel tehát — mellynél, mint minden az Azienda egyéb Magyarországnban létező fő- és kerületi ügynőknel is bővebb tudósítások és ajánlopéldányok a' legszivesebben kiosztatni fognak — mind ezen vízkár, mind pedig másféle biztosításait is, ugymint

tűzkárbiztosításokat

valamint vizen és szárazon történendő áruszállítási veszélyek elleni biztosításait is a' fenálló és tudva levő szabályok szerint, ajánlja. — Pesten az 1846. évi februar hóban.

A' triestli cs. kir. szabad. Azienda assicuratrice magyarországi főügyvivőse. Frölich J. S.

Az iroda: feldunasoron a' kereskedelmi tőzsdében Pesten.

Table with columns for dates and lottery results: Lotterias-huszások. Budán febr. 11kén: 67. 71. 7. 28. 30. Bécsben febr. 18kán: 6. 62. 28. 53. 66. Kassán febr. 18kán: 5. 67. 53. 20. 52. Nemzeti színház. Febr. 21kén (Szombaton): Kalmár és Tengerész ered. dráma Czakától. Febr. 22kén: A Rab. Ered. színmű. Irta Szigligeti. Febr. 23kán: Don Pasquale vig. opera.

Gabonaár váltó garasokban.

Table with columns for locations and prices: Tisztaláza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukorica. Locations include Posten, Ujbecsén, Győrött, Veszprémben, Mosonyban, Nagyszombatban, Pozsonyban, Miskolczon.

Statuspapirosok és részvények árkeleto.

Table with columns for securities and prices: Bécs, febr. 21kén 5 pcent. st. köt. 113 1/2 ft. p. 4 pcent. st. köt. 101 1/2 ft. 3 pcent. st. köt. 76 1/2 ft. 1834ki st. köles. (500 ft.) 775 ft. 1839ki (250 ft.) 304 1/2 ft. 1839ki (50 ft.) 60 1/2 ft. — Bankrészvények darabja 1575 ft. Pesti középp. vasut (100 ft.) 104 1/2 ft. Nagy-szombati (100 ft) — ft. Pesti lánchíd-részvény (100 ft) — ft. — Gözhajó részv. (500 ft.) 723 ft. — Eszterházy-sorsjegye 56 1/2 ft. p. p. Dunavízállás. Budán febr. 21kén 8 ór. regg. 9 1/2 0 0 0 fölül.

Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast Pesten.

(281) Biztosító levél megsemmisítés. (1, 3)

43521. Breznóbánya városa tanácsa nemes Lehoczyk Hermina Csipkay András városi adósodó nevének folyamodására a' folyamodonak 1336 v. ft 13 1/2 kr. hozománya biztosításul, nevezett férje, 's annak atya Csipkay András által 1842diki évi september Skán kiadott, — 's 1843diki évi január 20kán betáblázott, időközben azonban elveszett biztosító levele megsemmisítését országserzte kihirdettetni kérvén, ennél fogva az szokott módon körszerte közhírré tételük. Költ Karácson hó 2kán 1845.

(106) Geibel Károly pesti könyvtárosnál kapható: (1)

Utazás Külföldön.

Irta Szemere Bertalan.

2 kötet, aczélmetszetekkel. Kötve 4 ft p. p.

1ső kötet: Németalföld, Franciaország.

2dik kötet: Nagy-Britannia 's Irland, Németalföld, Belgium, Rajnavidék, Helvétzia.

Irta Székely katoná. Eredeti népszínmű borít. füzve 40 kr.

Szigligeti. Két pisztoly. Eredeti népszínmű 40 kr.

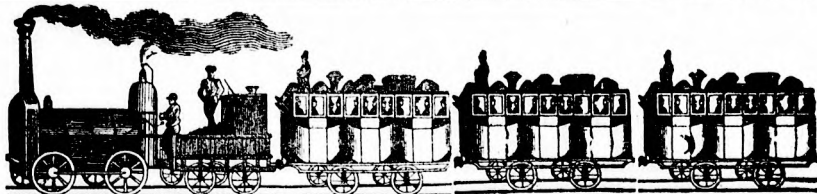
Zsidó. Eredeti színmű dalokkal 40 kr.

Beöthy: Követválasztás. Ered. politikai vigjáték. 20 kr.

Vachot Imre: Országgyűlési szállás. Ered. vigjáték 40 kr.

Degré Alajos: Eljegyzés álaraz alatt. Vigjáték 40 kr.

Petőfy Sándor: A' helység' kalapácsa. Hős költemény. 36 kr.

Magyar középponti vasuti hirdetmény.

A' magyar középponti vasut igazgatósága mult hó 7kén a' nagyméltóságú magyar kir. helytartótanácschoz alázatos kérelmét nyujtá be az iránt, mikép az újabb időben nyilvánított gyanuságok 's roszakaratu vádak megvizsgálására egy vizsgálati bizottmányt nevezne ki, mellyre nézve 2097. sz. a., azon kegyes határozat érkezett, hogy ez esetben alapszabályilag rendkívüli közgyűlésre e' vállalkozásnak szavazattal bíró részvényesei meghívassanak, és hogy az igazgatóság ezen gyűlésnek mint committenseinek, közvetlen felelős.

Miután az alapszabályszerű 4dik közgyűlés f. é. martius Skára már nyilvános hirlapok utján is közhírré tételtek, 's az igazgatóság azon ohajattól buzdították, hogy e' jelen ügy mihamarább szőnyegre kerüljön; ennél fogva azt ezenel közhírré teszi, hogy a' már jövő hó Skán tartandó 4dik közgyűlésen, a' nagyméltóságú magyar kir. helytartótanács által kiküldött királyi biztos Ambrus Mihály tanácsos ur elnökele alatt, a' megfelelő felvilágosítások tárgyalásba fognak jöni. — Pozson februar Skán 1846.

A' magyar középponti vasut igazgatósága.

(149) (3, 3)